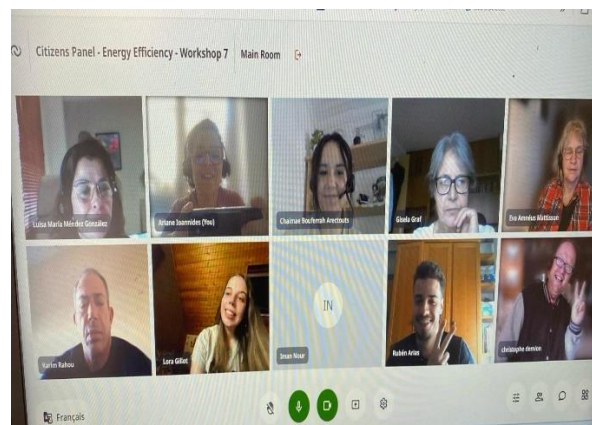
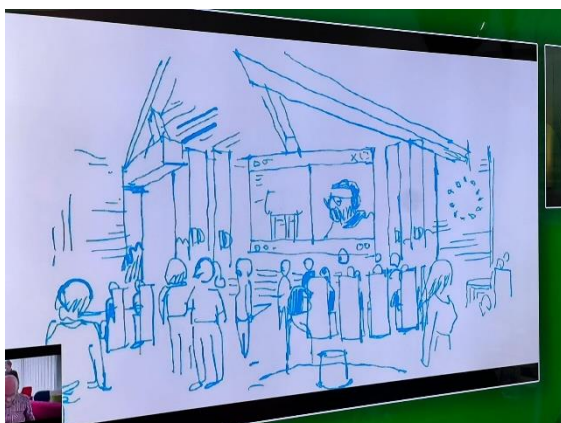

Pilsoņu paneļdiskusija par energoefektivitāti

2. sesijas kopsavilkums

(2024. gada 15.—17. marts)

No šķēršļiem pie risinājumiem. Interaktīvās tiešsaistes sesijas kopsavilkums

Eiropas pilsoņu paneldiskusijas par energoefektivitāti otrajā sesijā 144 dalībnieki no visas ES piedalījās nedēļas nogales tiešsaistes diskusijā, ko virtuālā tiešsaistes vidē rīkoja “Hyperfair” un “Interactio”.

Sesijas mērķis bija apspriest un izstrādāt pirmos ieteikumus, pamatojoties uz sešiem galvenajiem tematiem, kas tika noteikti 1. sesijā: trīs nozaru temati (ēkas, transports un enerģētikas infrastruktūra) un trīs vispārēji jautājumi (sociālais taisnīgums, ES pasaules ekonomikā, dažādu dalībnieku intereses).

Tāpat kā pirmajā sesijā, arī sestdienas tiešsaistes sesijā dalībniekus iedalīja 12 apakšgrupās un apspriešanas struktūra bija šāda:

- **Ideju lietus.** Katra grupa strādāja ar tai uzdotu tematu un pētīja energoefektivitātes uzlabošanas idejas. Ekspertu virzītā procesā katrs dalībnieks par uzdotu tematu izstrādāja 1–2 ieteikumu projektus.
- **Izstrāde.** Pēc īsa pārtraukuma dalībnieki savu ieteikumu pilnveidoja un izvēlēja “sūtni”, kam bija ar viņu idejām jāiepazīstina cita darba grupa.
- **Atgriezeniskā saite un pārskatīšana.** Pēcpusdienā katra darba grupa tika aicināta strādāt ar citas grupas ieteikumu un to komentēt, papildināt un detalizēt. Tas nozīmē, ka grupas varēja strādāt ar vairākiem tematiem un tika maksimizēta pārraudzība un atgriezeniskums.

2. sesija. Dienu pa dienai

1. DIENA

Enerģētikas ģenerāldirektorāta (ENER ĢD) ģenerāldirektora vietnieces Mehtildes Versderferes [*Mechthild Wörsdörfer*] uzruna. “Princips “energoefektivitāte pirmā vietā” nav piemērojams tikai juridiski. Šis princips ne tikai jāīsteno krīzes laikā, bet arī katru brīdi jāievēro visās nozarēs.”

Atskats uz Pilsoņu iesaistes platformas ieguldījumu

Platformas ieguldījumos uzmanības centrā bija deviņi energoefektivitātes paaugstināšanas aspekti: informētība, enerģētikas modernizācija, atbalsts un subsīdijas, mobilitāte, solidaritāte, apkure, zaļās enerģijas uzkrāšana, apgaisme, zaļa un cienīga telpa.

Ekspertu uzklaustīšana

Gatavojot turpmākās diskusijas, Zinību komisijas eksperti sniedza atsauksmes un speciālas zināšanas par 1. sesijas saturu.

2. DIENA

Sestdienas diskusijas risinājās apakšgrupās. Virtuālajā formā dienas sākumā nācās izdarīt dažas tehniskas korekcijas, taču tā pavēra ceļu bagātīgām diskusijām un viedokļu apmaiņai.

Ideju lietus galvenajos tematos

Atbilstoši grupas tematam dalībnieki apsprieda trīs nozares (ēkas, transports un enerģētikas infrastruktūra), apdomājot, kā šīs nozares vērst energoefektīvākas, kā arī caurviju jautājumus (kā sociālais taisnīgums, ES pasaules ekonomikā un ieinteresēto personu atšķirīgās intereses), lai radītu pilnīgu priekšstatu par energosistēmu un tās komponentiem.

Pulcēšanās tiešsaistē

Dienas beigās dalībnieki tika aicināti uz saviesīgāku nenaspringtu pasākumu, kas ļāva turpināt saziņu draudzīgā virtuālā gaisotnē.

3. DIENA

Sesijas pēdējo dienu ievadīja divas apakšplenārsēdes, kurās piedalījās 75 dalībnieki. Mērķis bija noskaidrot dalībnieku viedokli par tiešsaistes sesiju un reaģēt uz ieteikumiem. No šķēršļiem pie risinājumiem – šīs apakšplenārsēdes dalībniekiem deva iespēju dalīties personiskos stāstos, pieredzē un savā grupā uzzinātājā, un ieteikuma sagatavošanā sīkāk pētīt pretrīkstības un sarežģītību.

Tikšanās plenārsēdē

Dalībnieki novēroja: lai gan viņi nebija darbojušies ar vienu un to pašu tematu un viņiem nebija viena un tā paša sākumpunkta pārdomām, sestdienā pausto ideju un risinājumu starpā pastāv gan līdzība, gan nesaskanība. Piedāvājot nianses no savas pieredzes, paneldiskusija spēja paplašināt dalībnieku perspektīvu un uzlabot ieteikumu projektus, kas tiks pabeigti 3. sesijā. Daži neatbildēti jautājumi palikuši, un tie tiks iztirzāti paneldiskusijas pēdējā sesijā.

2. sesijas darba kārtība

1. DIENA	
14.30–15.30	Ievadvārdi un “Hyperfair” vides izpēte
15.30–16.20	Iepazīstināšana ar 1. sesijas rezultātiem un Pilsoņu iesaistes platformas ieguldījumu
16.20–18.00	Iedziļināšanās kopā ar Zinību komisijas ekspertiem galvenajos 1. sesijā izvirzītajos tematos
18.00–18.30	Ielūkošanās 2. dienas pasākumos

2. DIENA	
9.00–9.30	Apsveicināšanās un tematisks ideju lietus
11.00–12.15	1. darba fāze. Pirmā ieteikuma sastādīšana par vienu no sešiem galvenajiem tematiem
13.45–16.30	2. darba fāze. Ieteikuma uzlabošana pirms nodošanas citai grupai 3. darba fāze. Sienu nojaukšana – darbs ar citas grupas ieteikumiem
16.30–17.30	Pārdomas un sarīkojums platformā “Hyperfair”

3. DIENA	
10.00–11.40	Apakšplenārsēdes. Ieteikumu projektu apspriešana ar citiem dalībniekiem atgriezeniskuma iegūšanai un jautājumi risināšanai 3. sesijā
12.40–13.25	Plenārsēde. Atsauksmes no apakšplenārsēdēm un iepazīšanās ar nedēļas nogales apspriedēm Silvēna grafiskā attēlojumā
13.25–14.00	Nedēļas nogales izvērtēšana un ieskats 3. sesijā

[Noklikšķiniet šeit, ja vēlaties noskatīties piektdienas plenārsēdes](#)

[Noklikšķiniet šeit, ja vēlaties noskatīties svētdienas plenārsēdes](#)

Eksperu atziņas 6 galvenajos tematos

Īvs Mariņaks [Yves Marignac] no apvienības “négaWatt”, Francija: *Kā darbojas enerģētikas sistēma? Kurām enerģētikas nozarēm pievēršamies?*

Linda Steha [Linda Steg], psiholoģe: *Kā princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” saistīts ar informētību un paradumu maiņu?*

Klaudija Kanevari [Claudia Canevari] no Eiropas Komisijas Enerģētikas ģenerāldepartamenta: *Kas jauns ES energoefektivitātes centienos?*

Arianna Vitali no Energotaupības koalīcijas: *Kādi ir galvenie energoefektivitātes tiesiskās regulēšanas un birokrātijas aspekti?*

Kamila Defāra [Camille Defard] no Žaka Delora Enerģētikas centra: *Kādas ir iespējas un problēmas, ja energoefektivitātes sakarā aplūko prasmju un darbaspēka jautājumu?*

Reinhards Zikss [Reinhard Six], neatkarīgs konsultants energoefektivitātes finansēšanā *Jautājums par miljonu dolāru – energoefektivitāte pirmā vietā, bet finanses?*

Divu ekspertu viedokļi plenārsēdē

Īvs Mariņaks no apvienības “négaWatt”

“Energosistēma nav vienkārša. Lai to izprastu, ir jāanalizē un jāizvērtē visi tās komponenti. Neatkarīgi no tā, vai runa ir par transportu, ēkām vai energoinfrastruktūru, mums ir jāpārlicinās, vai visi ir spējīgi uz vienādām pārmaiņām. Tas ir sociāla taisnīguma jautājums. Mums jāņem vērā arī energoatkarības problēma. Pašlaik ES lielāko tiesu patērē importētu enerģiju. Taču varam iztēloties arī citādu energosistēmu, kuras pamats būtu apritīga vietējā ekonomika.”

Linda Steha, vidiskās psiholoģijas profesore

“Ja akcentēsim vidiskos ieguvumus no paradumu maiņas, cilvēki jutīsies mudināti rīkoties, ar šiem tematiem jau būdami pazīstami. Informācija, ko pilsoņi saņem, reizēm nav piemērojama reālajā dzīvē vai nepietiekami mudina uz attiecīgu rīcību (piemēri: īrnieku mājokļu izolēšana, elektriskiem transportlīdzekļiem nav efekta, ja pilsoņi tos nevar atļauties). Jāatceras, ka taisnīgums uzlabo pretimnākšanu jauniem pasākumiem.”

Galvenais ielāgojamais skaitlis

30 apakšgrupu padarītais

Zinību komisijas locekļi visu sestdienu atbildēja uz darba grupu uzdotajiem jautājumiem gan rakstiski, gan ar mutiskām piezīmēm apakšgrupās. Noderīgās atziņas dalībniekiem deva papildu stimulu virzīt tālāk diskusijas un attiecīgus ieteikumus, iegūt jaunu perspektīvu, definēt galvenos elementus, precizēt dažas tehniskas lietas un piekļūt plašākai informācijai par noteiktu tematu.

Jautājumi portugālim Žozē (72 g.) un viņa atbildes

Kā jūtaties pēc nedēļas nogales tiešsaistē?

"Jūtos lieliski, uzklusot dažādus jautājumus un viedokļus, kuros dalās dalībnieki. Tāda paneldiskusija nūdien ir kā mācīšanās. Manuprāt, ekspertu uzstāšanās bija ļoti noderīga un sniedza atbildes uz mūsu jautājumiem un padziļinātājā diskusijā izvirzīto tematu. Esmu priecīgs, jo es arī uzturēju sakarus ar dažiem cilvēkiem, kurus satiku pirmajā sesijā, un mēs varējām vēlreiz apspriesties šīs nedēļas nogalē."

Kādi jums ir galvenie sesijas rezultāti?

"Es varēju salīdzināt atšķirības starp ES valstīm: pie mums Portugālē pastāv milzīga birokrātija, tā tērē daudz laika garās procedūrās, kas apgrūtina īstenošanu un ieguldīšanu, piemēram, atjaunīgo energoresursu sistēmā. Es sapratu, ka energokopienas var darboties kā risinājums, kas nodrošina energoapgādi, palīdz izvairīties no enerģijas šķērdēšanas un samazina izmaksas. Es arī domāju, ka skolnieki skolā jāiepazīstina ar šo tematu, jo tāda ir mūsu nākotne, un viņiem tas būtu jāmācās."

Vai par paneldiskusiju runājat ar tuviem cilvēkiem?

"Tā kā man bija dažas tehniskas problēmas, es lūdzu palīgā divus draugus, kuri ir par mani jaunāki, un viņi ir daudz uzzinājuši par energoefektivitāti, atjaunīgiem energoresursiem, transportu, ēkām, birokrātiju... Paneldiskusijā mēs runājam par daudziem tematiem. Tas man lika saprast, cik svarīgi, lai katrs var piekļūt informācijai par energoefektivitāti."

Svarīgākās Pilsoņu iesaistes platformas atziņas

9 aspekti un 20 temati pilsoņiem

Izpratne

Uzlabot apjēgu

Organizēt sanāksmes un apmaiņu visos līmeņos

Izglītēt pilsoņus no bērna kājas

Informēt pilsoņus par pieejamām iespējām

Mudināt pilsoņus mainīt uzvedību

Solidaritāte

Solidaritāte kā atbilde uz ekoloģisko krīzi

Enerģētikas modernizācija

Kolektīva rīcība

Cīņa ar ēku energoneefektivitāti

Procedūru vienkāršošana

Apgaisme

Apgaismošanas ieradumu maina

Atbalsts un subsīdijas

Subsīdiju īstenošana un stingru standartu piemērošana

Nodokļi, kas veicina atbildīgāku patērišanu

Ieguldījumi, kas veicina citādu enerģijas patērišanu

Satiksmes un nemotorizēta mobilitāte

Ilgspējīga transporta veicināšana

Masīvi piesārņojošo transportlīdzekļu nomaiņa

Zaļas un cienīgas telpas

Ainavas cienīšana

Pilsētu zaļināšana

Apkure

Efektīvāk izmantot apkures sistēmas

Īstenot centralizētas siltumapgādes risinājumus

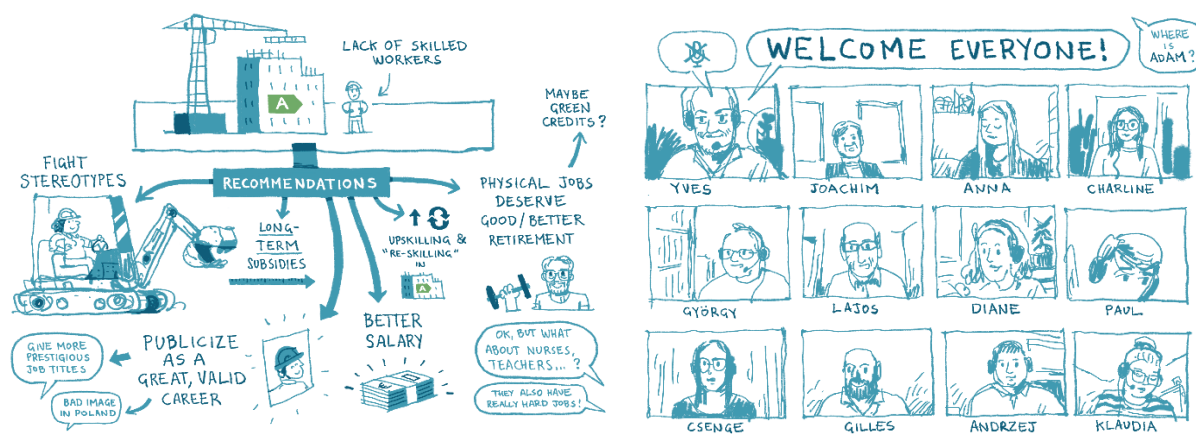
Zaļas enerģijas radīšana un uzkrāšana

Labāk izmantot un uzkrāt zaļo enerģiju

[Ieskaties Pilsoņu iesaistes platformā!](#)

Kā pasākumu redz mūsu grafiskais hronists Silvēns Mazārs

Silvēns Mazārs [Sylvain Mazars] 2. sesijas diskusijas attīstību attēloja grafiski. Attēlā ir ieskats darbā – redzams, kā viņš vizuāli saistoši uztvēris plenārsēdes norises, tādējādi uzlabojot sesijas dinamiku.

Atgādne un visu 3 sesiju mērķi

1. sesija 2024. gada 23.–25. februārī. Pilsoņu pieredze energoefektivitātē un izpratne par galvenajām problēmām, kas ietekmē visu energosistēmu
2. sesija 2024. gada 15.–17. martā. Pāreja no problēmām uz risinājumiem un ieteikumu projekti
3. sesija 2024. gada 12.–14. aprīlī. Ieteikumu apkopošana, apspriešana un apstiprināšana